

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2026. № 3.
ISSN 2307-2105

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.3.96>

УДК: 368:330.34:355.01(477)

О. В. Рубай,

*к. е. н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій ім. С.З.Гжицького*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6103-8422>

ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ

O. Rubai,

PhD, Associate Professor,

*Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance,
Lviv National University of Veterinary Medicine and S.Z. Grzycki*

FUNCTIONING OF THE INSURANCE MARKET OF UKRAINE IN CONDITIONS OF MARTIAL STATE: CURRENT CHALLENGES AND DEVELOPMENT GUIDELINES

У статті досліджено особливості функціонування страхового ринку України в умовах воєнного стану та визначено ключові чинники, що

впливають на його розвиток. Обґрунтовано актуальність страхування як важливого елемента фінансової системи, здатного забезпечувати економічну стабільність, перерозподіл ризиків і захист майнових інтересів суб'єктів господарювання та населення в кризових умовах.

Проаналізовано основні сучасні виклики страхового ринку, зокрема зростання воєнних ризиків, скорочення платоспроможного попиту на страхові послуги, погіршення фінансової стійкості страховиків, обмеження страхового покриття та підвищення страхових тарифів. Визначено орієнтири розвитку страхового ринку України, серед яких: удосконалення законодавчої бази, розвиток страхування воєнних та катастрофічних ризиків, розширення перестраховальних механізмів, цифровізація страхових послуг та впровадження інноваційних страхових продуктів.

The article examines the peculiarities of the functioning of the insurance market of Ukraine under martial law and identifies key factors influencing its development. The relevance of insurance as an important element of the financial system, capable of ensuring economic stability, redistribution of risks and protection of property interests of business entities and the population in crisis conditions, is substantiated.

The main current challenges of the insurance market are analyzed, in particular, the growth of military risks, the reduction of effective demand for insurance services, the deterioration of the financial stability of insurers, the limitation of insurance coverage and the increase in insurance tariffs. Special attention is paid to the problems of forming insurance reserves, fulfilling obligations under insurance contracts and the decrease in investment activity of insurance companies.

The article highlights the role of state regulation in stabilizing the insurance market during martial law, in particular the measures of the National Bank of Ukraine regarding supervision, maintaining the solvency of insurers, and adapting regulatory requirements to crisis conditions. The significance of state and

international programs to support insurance of military and agricultural risks is analyzed.

Guidelines for the development of the insurance market of Ukraine have been identified, including: improving the legislative framework, developing insurance of war and catastrophic risks, expanding reinsurance mechanisms, digitalization of insurance services, and introducing innovative insurance products. The need to integrate international experience and strengthen cooperation with international financial institutions has been substantiated.

It is concluded that the further development of the insurance market of Ukraine in conditions of martial law and post-war economic recovery requires a comprehensive approach that combines state support, financial stability of insurance companies and increasing consumer confidence in insurance services.

Ключові слова: *страхування, страховий ринок, воєнні ризики, фінансова стійкість страховиків, цифровізація страхування, післявоєнне відновлення.*

Keywords: *insurance, insurance market, war risks, financial stability of insurers, insurance digitalization, post-war recovery.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Повномасштабна збройна агресія проти України та запровадження воєнного стану зумовили суттєві трансформації в усіх секторах національної економіки, зокрема на страховому ринку. Страхування як важливий елемент фінансової системи покликане забезпечувати перерозподіл ризиків, фінансову стабільність суб'єктів господарювання та соціальний захист населення. Водночас в умовах воєнного стану функціонування страхового ринку України відбувається під впливом безпрецедентних викликів, пов'язаних зі зростанням воєнних і макроекономічних ризиків, зниженням платоспроможного попиту на страхові послуги, обмеженням страхового

покриття, скороченням інвестиційних можливостей страхових компаній та підвищенням навантаження на їх фінансову стійкість.

Додатково проблему загострює обмежена поширеність страхування воєнних ризиків, недостатній розвиток механізмів перестраховування та потреба в адаптації державного регулювання до нових умов господарювання. За таких обставин страховий ринок потребує системної трансформації, спрямованої на збереження його стабільності, підвищення рівня довіри до страхових інститутів і формування передумов для післявоєнного відновлення економіки.

У зв'язку з цим актуалізується необхідність наукового осмислення сучасного стану страхового ринку України в умовах воєнного стану, виявлення ключових проблем його функціонування та обґрунтування стратегічних орієнтирів розвитку, здатних забезпечити ефективне виконання страховою системою своїх економічних і соціальних функцій як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В наукових працях як вітчизняних, так і зарубіжних фахівців. У наукових дослідженнях останніх років значну увагу приділено аналізу функціонування страхового ринку України у контексті воєнного стану та його трансформації під впливом зовнішніх та внутрішніх викликів. Так, В. Вовк, Ю. Жежерун та В. Костогриз розглядають основні фінансові й маркетингові аспекти діяльності страхового ринку в умовах війни, систематизують підходи до трактування сутності ринку страхових послуг і аналізують тенденції динаміки страхових компаній, премій та виплат під час воєнних дій [2]. Дослідження С. Качули та К. Беякової зосереджено на ролі страхування як механізму захисту від ризиків у період воєнного стану та виокремлює основні фактори, що визначають економічну роль страхової діяльності в умовах невизначеності [4]. Аналогічно, Д. Попович та С. Михальчук аналізують динаміку ключових страхових показників у 2020–2023 роках, підкреслюючи зміни у рівнях страхових премій, виплат і резервів страховиків під тиском воєнних ризиків [11].

Нечипоренко А. визначає страховий ринок як важливий елемент фінансової системи країни, що сприяє соціально-економічній стабільності й захисту майнових прав фізичних та юридичних осіб, наголошуючи на загостренні ролі страхування саме в умовах воєнного конфлікту [7]. У роботі Р. Мамчур і Н. Конончук акцентується увага на регулюванні страхової діяльності та структурних змінах ринку в умовах війни, що дозволяє простежити адаптацію національного законодавства до нових викликів [5].

Серед тематичних досліджень значне місце посідають праці, присвячені аграрному страхуванню — одному з найуразливіших сегментів ринку. Аналіз аграрного страхового ринку показує низький рівень покриття аграрних ризиків, обмежений перелік продуктів та високі страхові тарифи, які стримують розвиток галузі, тоді як інноваційні підходи (зокрема індексне страхування) розглядаються як перспективний напрямок для підвищення ефективності страхових послуг у сільському господарстві [14, 12]. Значний внесок у розуміння сучасних процесів роблять праці, що аналізують адаптацію страхового ринку до умов воєнних ризиків. Покорчак С. у своїй статті наголошує на необхідності вдосконалення страхових продуктів відповідно до нових викликів та активізації цифрових і гарантійних механізмів, що може сприяти зміцненню фінансової безпеки учасників ринку [9].

У зарубіжних публікаціях також розглядається взаємозв'язок війни та страхового ринку. Аналітика CSIS підкреслює, що через війну значна частина приватного страхового ринку втратила операційну спроможність, а глобальні перестраховики практично виключили роботу з Україною, що посилює проблему доступності страхових продуктів [15].

Отже, існуюча наукова література охоплює широке коло питань: від оцінки впливу війни на динаміку ринку страхових компаній до аналізу окремих сегментів (аграрного страхування) і адаптаційних стратегій. Проте спостерігається неповнота узагальнення сучасних викликів і орієнтирів розвитку, що визначає необхідність подальшого комплексного дослідження,

зокрема з акцентом на післявоєнну трансформацію та інноваційні механізми розвитку страхового ринку України.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою доробку є комплексне дослідження сучасних тенденцій розвитку страхового ринку, аналіз трансформаційних змін у його функціонуванні в період дії воєнного стану, а також визначення основних викликів і обґрунтування напрямів їх нейтралізації.

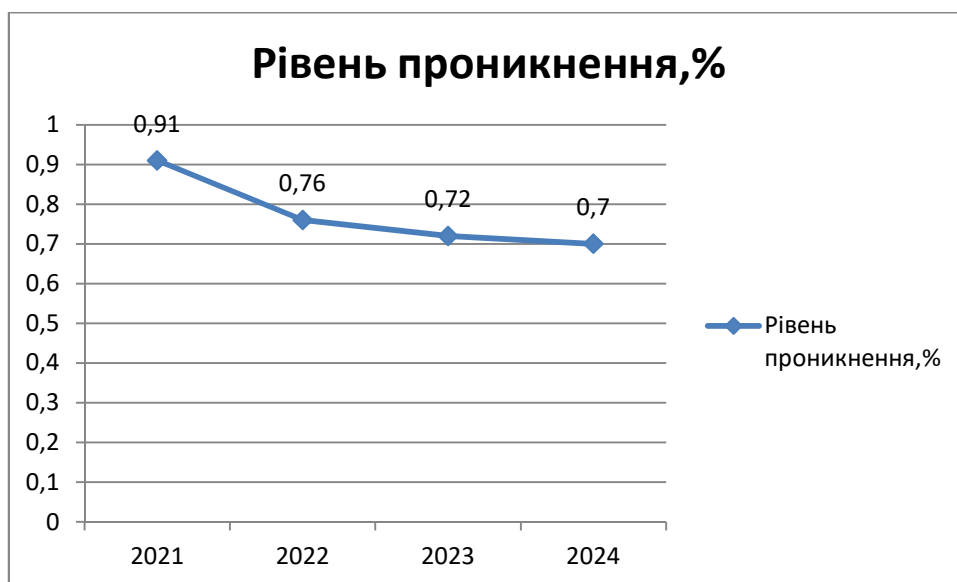
Виклад основного матеріалу дослідження. Серед сегментів фінансового ринку України страховий сектор упродовж тривалого часу функціонує в умовах нестабільності та кризових явищ, які з кожним роком посилюються, спричиняючи виникнення нових проблем і загроз для діяльності його учасників – страхових компаній, клієнтів, посередників та інших елементів ринкової інфраструктури. Не встигнувши повністю відновитися після наслідків пандемії COVID-19, з лютого 2022 року галузь опинилася перед новими масштабними викликами, пов'язаними з військовою агресією росії проти України.

Відтоді країна зазнає значних руйнувань населених пунктів, пошкодження та знищення об'єктів критичної інфраструктури. Значна кількість підприємств і громадян втратили повністю або частково свої активи, клієнтську базу та канали збуту. Крім того, мешканці окупованих і прифронтових територій були змушені залишити житло, робочі місця та джерела доходів, що зумовило появу мільйонів внутрішньо переміщених осіб.

Запровадження воєнного стану суттєво підвищує рівень ризиків для страхових компаній, які продовжують працювати. Це зумовлено активізацією бойових дій, зростанням кількості поранень і матеріальних втрат, а також скороченням попиту на страхові послуги. Залежно від інтенсивності воєнних подій та запроваджених обмежень страховики змушені обирати різні підходи до організації своєї діяльності. За таких обставин традиційна модель

функціонування страхового ринку втрачає ефективність, що обумовлює необхідність оперативної адаптації та трансформації форматів його роботи.

Поряд із цим страховий ринок залишався одним із найбільш проблемних, що передусім зумовлено низькими показниками проникнення та щільності страхових послуг, який знаходиться в коридорі 0,91-0,70% (рис. 1). Найвищий рівень проникнення страхування у світі має Тайвань – 22,1%, у Гонконзі та Сингапурі він становить 10,9% та 10,2% відповідно, в Японії – 8,6%, у Великобританії – 9,2%, у Швейцарії та Франції 7,4% та 6,6% відповідно. Прийнято вважати оптимальним цей показник в межах 8–12% [10, с. 42-43].

Рис. 1. Рівень проникнення страхування в Україні протягом 2021-2024

Джерело: розроблено автором за даними [3.8]

Наведені дані свідчать про відчутне зниження темпів розвитку страхового ринку в Україні та погіршення показників його діяльності, зумовлені військовою агресією.

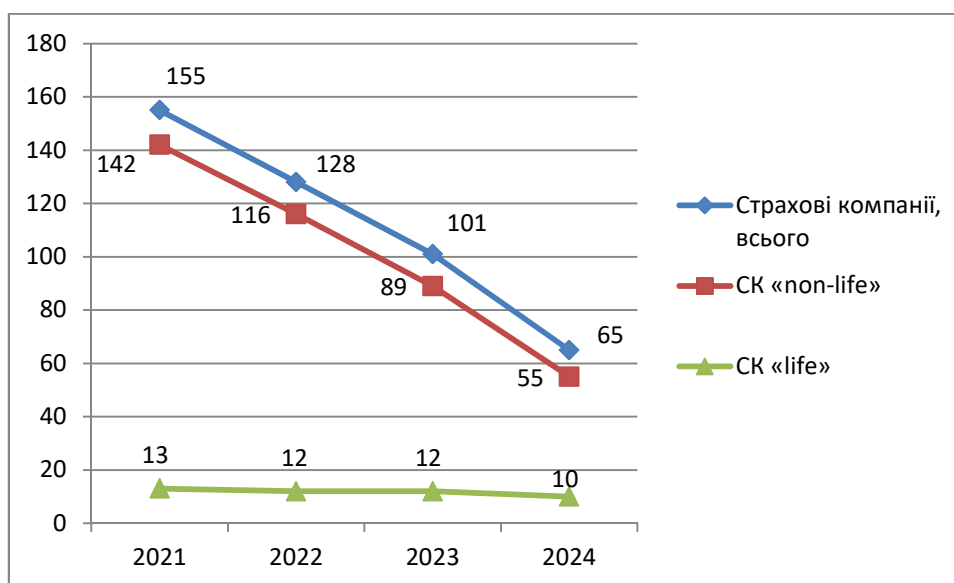
Варто зазначити, що після 24 лютого 2022 року, як і в країні в цілому так і в страхових ринках відбулись суттєві зміни. Частина страхових компаній взагалі припинили своє існування, частина зменшила обсяги та перелік страхових продуктів, частина швидко та ефективно відреагували, та

продовжили працювати. Лише 5% компаній стабільно продовжували свою діяльність, переважно це центральні та західні області. Більше половини, мали певні труднощі, 27% змогли частково відновити роботу [13, с. 252].

Війна спричинила значні труднощі для надійного та результативного функціонування страхового ринку країни. У таких умовах дедалі більше страхових організацій працюють у складному середовищі, що характеризується підвищенням рівня ризиків, невизначеністю щодо подальшого розвитку подій, зростанням обсягів страхових виплат та іншими негативними чинниками. Сукупний вплив цих обставин звузив можливості страховиків щодо розширення діяльності, здійснення інвестицій і підтримання фінансової стійкості на страховому ринку.

Проаналізуємо основні показники функціонування страхового ринку України за 2021–2024 рр., оскільки це дасть можливість оцінити, як воєнні події вплинули на ділову активність, фінансові результати та фінансову стійкість страховиків у порівнянні з довоєнним періодом.

У період повномасштабної агресії росії проти України через тривалу нестабільність страхового ринку відбулося значне зменшення кількості страхових компаній рис. 2.

Рис. 2. Кількість страхових компаній на ринку України у 2021-2024 рр.

Джерело: Систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [3.8].

Упродовж 2021–2024 рр. основні показники діяльності страхового ринку демонстрували нерівномірну динаміку, що зумовлено економічною нестабільністю та впливом воєнних і кризових факторів табл. 1.

Обсяг валових страхових премій у 2022 р. зменшився до 39 661,8 млн грн порівняно з 49 708,0 млн грн у 2021 р., що свідчить про скорочення попиту на страхові послуги. У наступні роки спостерігалось відновлення: у 2023 р. премії зросли до 47 014,7 млн грн, а у 2024 р. – до 53 252,8 млн грн. Загальний темп зростання - 7,1%, що вказує на поступове відновлення ринку.

Таблиця 1. Основні результати діяльності страхових компаній в Україні

Показники	Роки				Темпи росту,%
	2021	2022	2023	2024	
Валові страхові премії, млн грн	49708,0	39661,8	47014,7	53252,8	107,1
Валові страхові виплати, млн грн	17958,3	13001,4	16867,3	20919,9	116,5
Рівень валових страхових виплат,%	36,1	32,8	35,9	39,3	108,9
Страхові резерви, млн грн	36555,7	41000,6	46781,2	36654,7	100,3
Активи, млн грн	64209,2	70298,3	74412,2	65688,1	102,3

Джерело: розроблено автором за даними [3]

Валові страхові виплати у 2022 р. також зменшилися до 13 001,4 млн грн проти 17 958,3 млн грн у 2021 р. Проте у 2023–2024 рр. відбулося їх суттєве зростання – до 20 919,9 млн грн. Темп приросту склав - 16,5%, що свідчить про підвищення страхових ризиків та збільшення кількості страхових випадків.

Відповідно, рівень валових страхових виплат після зниження у 2022 р. (32,8%) зріс до 39,3% у 2024 р. Це означає збільшення навантаження на страховиків і зниження прибутковості страхових операцій. Загальний темп зростання показника – 8,9%.

Динаміка страхових резервів є нестабільною. У 2022–2023 рр. спостерігалось їх нарощування (до 46 781,2 млн грн), що свідчило про

зміцнення фінансової стійкості страховиків. Однак у 2024 р. обсяг резервів скоротився до 36 654,7 млн грн, що може бути пов'язано з використанням резервів для здійснення виплат або переоцінкою активів. Загальний темп зростання становив лише 3%.

Схожа тенденція характерна і для активів страховиків. У 2021–2023 рр. вони зростали з 64 209,2 млн грн до 74 412,2 млн грн, проте у 2024 р. зменшилися до 65 688,1 млн грн. Незважаючи на це, загальний темп зростання становив 2,3%, що свідчить про відносну стабільність активів у довгостроковому періоді.

Ми погоджуємось з думкою Т. Бондаренко, В. Чорна що страхування є ключовим інструментом для захисту активів і зниження фінансових ризиків як для бізнесу, так і для громадян, і ця проблема вже тривалий час обговорюється на рівні міністерств, бізнес-спільноти та Національного банку України. Результатом роботи над розв'язанням проблеми стала підготовка проекту Закону «Про систему страхування воєнних ризиків», який 31 грудня 2024 року був зареєстрований у Верховній раді України, у якому пропонується впровадити загальнодержавну систему страхування від воєнних ризиків через створення Державної агенції зі страхування воєнних ризиків (агенція) створюється у формі акціонерного товариства, 51% акцій якого належатиме державі. Інші акціонери можуть включати міжнародні фінансові організації [1].

Основною метою агенції буде перестраховування ризиків приватних страхових компаній та координація системи страхування воєнних ризиків через розробку єдиних політик страхування та перестраховування. Оскільки, як зазначає О. Соболев, відсутність покриття воєнних ризиків є суттєвою перешкодою для залучення інвесторів для відбудови України та розвитку нашої економіки. Ми хочемо виправити це, створивши єдину систему страхування від воєнних ризиків [6].

Посилення співпраці з міжнародними перестраховиками дасть змогу розподілити великі ризики, зменшити фінансове навантаження на окремі

страхові компанії та підвищити їхню платоспроможність. Це особливо важливо в умовах воєнних та економічних ризиків, коли збитки можуть мати масштабний характер.

Впровадження онлайн-платформ, електронних полісів і автоматизованої обробки заяв спрощує доступ клієнтів до страхових продуктів, скорочує витрати страховиків та підвищує швидкість врегулювання страхових випадків. Цифрові технології також сприяють прозорості та покращенню якості обслуговування.

Розроблення нових видів страхування, адаптованих до сучасних викликів (зокрема воєнних, кіберризиків чи бізнес-перерв), дозволяє краще задовольнити потреби клієнтів. Інноваційні рішення підвищують конкурентоспроможність страховиків і сприяють розвитку страхового ринку загалом.

Реалізація таких положень здатна підвищити інвестиційну привабливість держави, оскільки наявність можливості страхового захисту вкладених коштів є вагомим аргументом для іноземних інвесторів під час ухвалення рішень щодо ведення бізнесу в Україні.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Сучасні виклики та ризики, зумовлені воєнним станом в Україні, значно ускладнили розвиток страхового ринку та загострили наявні проблеми його функціонування. Сьогодні ринок усе ще перебуває під впливом кризових явищ, хоча водночас простежуються ознаки поступової стабілізації та покращення основних показників діяльності страхових компаній.

Попри складні економічні та соціальні умови, національний страховий ринок і надалі виконує свою ключову функцію — забезпечує страховий захист і сприяє підвищенню фінансової безпеки населення та суб'єктів господарювання. Крім того, він оперативно реагує на нові ризики та суспільні зміни, поступово пристосовуючись до сучасних умов функціонування.

Водночас страховий ринок виступає вагомим чинником активізації інвестиційної діяльності в різних галузях економіки, адже завдяки акумулюванню значних фінансових ресурсів він здатний забезпечувати потреби в довгостроковому капіталі.

Воєнні загрози й надалі впливають на прийняття інвестиційних рішень, насамперед у частині вкладень у довгострокові активи, однак вони переважно загострюють уже існуючі труднощі. За відсутності спрощення доступу до фінансових ресурсів, розширення секторальної підтримки та впровадження ефективних інструментів страхового захисту — як від воєнних, так і від комерційних ризиків — потенціал бізнесу щодо залучення міжнародного фінансування залишатиметься обмеженим.

У подальших наукових розвідках доцільно зосередити увагу на низці пріоритетних аспектів. Насамперед варто здійснити ґрунтовний аналіз результативності чинних страхових продуктів та їх відповідності актуальним потребам бізнесу в умовах воєнного протистояння. Йдеться про оцінку обсягу страхового покриття, структури ризиків, а також про доцільність запровадження нових моделей страхування, адаптованих до специфіки діяльності в районах бойових дій.

Окремої уваги потребує дослідження впливу трансформацій у нормативно-правовій базі на процеси управління ризиками та спроможність страховиків гарантувати належний рівень фінансового захисту. Крім того, перспективним напрямом є аналіз потенціалу міжнародної взаємодії та перестраховування з метою інтеграції зарубіжних інструментів у вітчизняну систему страхування, що сприятиме зміцненню її стабільності та підвищенню надійності.

Література

1. Бондаренко Т. Чорна В. Обов'язкове страхування житла та окрема агенція. Що скоро зміниться у страхуванні воєнних ризиків? URL:

<https://biz.nv.ua/ukr/experts/strahuvannya-voyennih-rizikiv-v-ukrajini-yurist-po-yasnyuye-shcho-zminit-noviy-zakon-50490926.html>

2. Вовк В., Жежерун Ю., Костогриз В. Страховий ринок України у період дії воєнного стану: фінансовий та маркетинговий аспекти. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. №3(35). С. 119-131. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/293221/286123>

3. Дані наглядової статистики Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#6>

4. Качула С. В., Белякова К. О. Розвиток страхового ринку України в умовах воєнного стану. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 20. С. 59-64. URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/handle/123456789/12104>

5. Мамчур Р.М., Конончук Н.Л. Страховий ринок України в умовах воєнного стану. *Економіка і управління бізнесом*. 2022. №4. URL: [https://doi.org/10.31548/economics13\(4\).2022.62-70](https://doi.org/10.31548/economics13(4).2022.62-70)

6. Мінекономіки та НБУ презентували систему страхування воєнних ризиків. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=aabc6cca-645b-4cdd-9229-324780878348&title=StrakhuvanniaVonnikhRizikiv>

7. Нечипоренко А. В. Страховий ринок України в умовах воєнного стану. Формування новітньої парадигми управління публічними та приватними фінансами в Україні : збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Хмельницький-Херсон, 20 грудня 2022 р. Хмельницький-Херсон : ХНТУ, 2022. С. 81-83. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/45878/1/A>

8. Офіційний сайт Мінфіну. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/2024/>

9. Покорчак С. Адаптація страхового ринку України в умовах воєнних ризиків. *Київський економічний науковий журнал*. 2024. № 6. С. 115-122. URL:

https://journals.kyiv.ua/index.php/economy/article/view/166?utm_source=chatgpt.com

10. Пономаренко О. В. Трансформація страхової культури на ринку страхових послуг. Збірник наукових праць Уманського НУС. 2023. Вип. 102. С. 36–47. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/102/102.2/4.pdf>.

11. Попович Д.В., Михальчук С.В. Функціонування страхового ринку України під час війни. *Фінансовий простір*. 2024 № 3-4 (54). С.183-189

12. Прокопчук О. Т. Сучасний стан та тенденції розвитку системи страхування сільськогосподарських культур в Україні. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2017. Вип. 91. Ч. 2: Економічні науки. С. 86–100.

13. Чуницька І. І., Богріновцева Л. М. Особливості діяльності страхових компаній на фінансовому ринку України в умовах воєнного стану. *Інфраструктура ринку*. 2023. Випуск 71. С. 251–258.

14. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis of the agricultural insurance market in Ukraine during wartime. Причорноморські економічні студії. 2025. Вип. 95. С.109-115. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.95-15>. URL: <https://irlykhuml.univer.km.ua/handle/123456789/1818>

15. Insurance as a Critical Enabler for Investing in Ukraine. URL: https://www.csis.org/analysis/insurance-critical-enabler-investing-ukraine?utm_source=chatgpt.com

References

1. Bondarenko, T. and Chorna, V. (2025), “Compulsory home insurance and a separate agency. What will soon change in war risk insurance?”, available at: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/strahuvannya-voyennih-rizikiv-v-ukrajini-yurist-poyasnyuye-shcho-zminit-noviy-zakon-50490926.html> (Accessed 25 Feb 2026)

2. Vovk, V., Zhezherun, Yu. and Kostohryz, V. (2023), “The insurance market of Ukraine during martial law: financial and marketing aspects”, *Problemy*

i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia, vol. 3(35), pp. 119-131, available at: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/293221/286123> (Accessed 25 Feb 2026)

3. National Bank of Ukraine (2028), “Supervisory statistics”, available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#6> (Accessed 25 Feb 2026)

4. Kachula, S. V. and Bieliakova, K. O. (2024), “Development of Ukraine's insurance market under martial law, Investytsii: praktyka ta dosvid, vol. 20, pp. 59-64, available at: <https://dspace.dsau.dp.ua/handle/123456789/12104> (Accessed 25 Feb 2026)

5. Mamchur, R.M. and Kononchuk, N.L. (2022), “Insurance market of Ukraine under martial law”, *Ekonomika i upravlinnia biznesom*, vol. 4. [https://doi.org/10.31548/economics13\(4\).2022.62-70](https://doi.org/10.31548/economics13(4).2022.62-70)

6. Ministry of Economy, Environment and Agriculture of Ukraine (2024), “The Ministry of Economy and the National Bank of Ukraine presented the system of insurance of war risks”, available at: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=aabc6cca-645b-4cdd-9229-324780878348&title=StrakhuvanniaVonnikhRizikiv> (Accessed 25 Feb 2026)

7. Nechyporenko, A. V. (2022), “ Insurance market of Ukraine under martial law ”, *Formuvannia novitn'oi paradyhmy upravlinnia publichnymy ta pryvatnymy finansamy v Ukraini : zbirnyk materialiv III Vseukrains'koi naukovo-praktychnoi konferentsii* [Formation of the new paradigm of management of public and private finances in Ukraine: collection of materials of the III All-Ukrainian scientific and practical conference], KhNTU, Khmel'nyts'kyj-Kherson, pp. 81-83, available at: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/45878/1/A> (Accessed 25 Feb 2026)

8. Minfin (2026), available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/2024/> (Accessed 25 Feb 2026)

9. Pokorchak, S. A. (2024), “Adaptation of the Ukrainian insurance market under war risks”, *Kyiv Economic Scientific Journal*, vol. 6, pp. 115-122, available at:

https://journals.kymu.kyiv.ua/index.php/economy/article/view/166?utm_source=chatgpt.com (Accessed 25 Feb 2026)

10. Ponomarenko, O. V. (2023), “Transformation of insurance culture in the insurance services market”, *Zbirnyk naukovykh prats' Umans'koho NUS*, vol., pp. 36–47, available at: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/102/102.2/4.pdf> (Accessed 25 Feb 2026).

11. Popovych, D., & Mykhalchuk, S. (2024), “Functioning of the Ukrainian insurance market during the war”, *Finansovyj prostir*, vol. 3-4 (54), pp.183-189

12. Prokopchuk, O. T. (2017), “Current status and development trends of the crop insurance system in Ukraine ”, *Zbirnyk naukovykh prats' Umans'koho natsional'noho universytetu sadivnytstva*, vol. 91, no. 2: *Ekonomichni nauky*, pp. 86–100.

13. Chynyts'ka, I. and Bohrinovtseva, L. (2023), “Peculiarities of the activities of insurance companies in the financial market of Ukraine under martial law”, *Infrastruktura rynku*, [Online], vol. 71, pp. 251-258.

14. Aleskerova, Yu. and Fedoryshyna, L. (2025), “Analysis of the agricultural insurance market in Ukraine during wartime”, *Prychornomors'ki ekonomichni studii*, vol. 95, pp. 109-115, available at: <https://irlykhuml.univer.km.ua/handle/123456789/1818> (Accessed 25 Feb 2026) DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.95-15>.

15. CSIS (2023), “Insurance as a Critical Enabler for Investing in Ukraine”, available at: https://www.csis.org/analysis/insurance-critical-enabler-investing-ukraine?utm_source=chatgpt.com (Accessed 25 Feb 2026)

Отримано редакцією журналу / Received: 10.03.26

Прорецензовано / Revised: 16.03.26

Схвалено до друку / Accepted: 20.03.26